

EXPUNERE DE MOTIVE
Secțiunea 1
Titlul proiectului de act normativ

Lege privind formularea de către România a unei declarații în baza art. 35 alin. (2) din Tratatul privind Uniunea Europeană.

Secțiunea a 2-a
Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale	<p>Art. 35 face parte din Titlul VI „Dispoziții privind cooperarea polițienească și judiciară în materie penală” al Tratatului privind Uniunea Europeană (Tratatul UE). Potrivit art. 35 alin.2 „Fiecare stat membru <u>poate</u>, printr-o declarație făcută la data semnării Tratatului de la Amsterdam sau la orice dată ulterioară semnării acestuia, să accepte competența Curții de Justiție de a hotărî cu titlu preliminar în condițiile definite la alin. 1”.</p> <p>În conformitate cu art. 35 alin. (1) din Tratatul UE „Curtea de Justiție este competentă să hotărască, cu titlu preliminar, cu privire la validitatea și interpretarea deciziilor-cadru și a deciziilor, la interpretarea convențiilor stabilite în temeiul prezentului titlu, precum și la validitatea și interpretarea măsurilor de aplicare a acestora”.</p> <p>Menționăm că potrivit art. 35, alin. (5) din Tratatul UE „Curtea de Justiție nu are competența să verifice legalitatea sau proporționalitatea operațiunilor desfășurate de poliție sau de alte servicii de aplicare a legii într-un stat membru și nici să decidă în legătură cu exercitarea responsabilităților care le revin statelor membre în vederea menținerii ordinii publice și a apărării securității interne.”</p> <p>Prin Declarația privind art. 35 (fostul articol K.7) din Tratatul privind Uniunea Europeană, adăugată</p>
--	--

	<p>circumstanțiere este utilă pentru a oferi efect deplin doctrinei actului clar și a precedentului judiciar așa cum a fost consacrată în jurisprudența CJCE (Cauza Srl CILFIT et Lanificio di Gavardo SpA / Ministerul Sănătății, 283/81).</p> <p>Poiectul de lege introduce prevederi care reglementează modalitatea de suspendare a cauzei în timpul cât întrebarea este pendinte în fața CJCE.</p> <p>Formularea unor asemenea cereri poate avea drept consecință suspendarea procedurii interne pe durata soluționării sale de către CJCE. Creșterea duratei soluționării cauzei pe rolul instanței naționale este compensată de faptul că, pe de o parte, instanța națională beneficiază de expertiza Curții de Justiție în ceea ce privește interpretarea și validitatea normelor prevăzute la art. 35 alin. (1) Tratatul UE, iar, pe de altă parte, instanța comunitară se poate pronunța în procedură de urgență, atunci când este aplicabil art. 104b din Regulamentul de procedură al Curții.</p>
<p>2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie</p>	<p>Proiectul de lege este în concordanță cu dispozițiile art. 35 din Tratatul UE.</p>
<p>3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente</p>	<p>Cauze în care CJCE s-a pronunțat cu privire la întrebări preliminare adresate în baza art. 35 din TUE:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Cauzele conexate C-187/01 și C-385/01 Gozutok și Brugge; ▪ C-467/04 Gasparini ; ▪ C-150/05 van Straaten ; ▪ C-436/04 Van Esbroeck ; ▪ C-469/03 Miraglia ;

prin Tratatul de la Amsterdam, s-a prevăzut posibilitatea ca statele membre care fac o declarație în sensul celor de mai sus, își pot rezerva dreptul de a prevedea în legislația lor națională că instanțele sunt obligate să ceară Curții de Justiție a Comunităților Europene (CJCE) să se pronunțe cu titlu preliminar asupra unor asemenea întrebări în cauzele în care hotărârile pe care urmează să le pronunțe nu mai pot fi atacate.

Prin Tratatul de Aderare al României la Uniunea Europeană ratificat prin Legea nr. 157/2005 pentru ratificarea Tratatului dintre Regatul Belgiei, Republica Cehă, Regatul Danemarcei, Republica Federală Germania, Republica Estonia, Republica Elenă, Regatul Spaniei, Republica Franceză, Irlanda, Republica Italiană, Republica Cipru, Republica Letonia, Republica Lituania, Marele Ducat al Luxemburgului, Republica Ungară, Republica Malta, Regatul Țărilor de Jos, Republica Austria, Republica Polonă, Republica Portugheză, Republica Slovenia, Republica Slovacă, Republica Finlanda, Regatul Suediei, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (state membre ale Uniunii Europene) și Republica Bulgaria și România privind aderarea Republicii Bulgaria și a României la Uniunea Europeană, semnat de România la Luxemburg la 25 aprilie 2005 și care a intrat în vigoare de la 1 ianuarie 2007, România a acceptat implicit competența Curții de Justiție a Comunităților Europene (CJCE) așa cum este reglementată în art. 234¹ și 68 din Tratatul de instituire a Comunității Europene (Tratatul CE) dar nu a optat pentru a face declarația prevăzută la art. 35, alin (2) din Tratatul UE.

În lipsa unei asemenea declarații, instanțele judecătorești din România nu pot adresa **în prezent**

¹ Până la acest moment s-a înregistrat o singură cerere adresată de o instanță română, în temeiul art. 234 din Tratatul CE, având ca obiect pronunțarea unei hotărâri preliminare de către CJCE (Cauza C 33/07, Gheorghe Jipa).

	<p>întrebări preliminare cu privire la actele prevăzute la art. 35 alin. (1) din Tratatul UE.</p> <p>Pe viitor, dacă Tratatul de la Lisabona va intra în vigoare, vor fi abrogate dispozițiile actualului art. 35 Tratatul UE (cf. art. 1 pct. 51 din Tratatul de la Lisabona) și, prin urmare, nu va mai fi necesară formularea unei declarații de acceptare a competenței Curții de Justiție. Protocolul privind dispozițiile tranzitorii, anexat prin intermediul Tratatului de la Lisabona la Tratatul privind Uniunea Europeană, Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene și, acolo unde este cazul, la Tratatul de instituire a Comunității pentru Energie Atomică, prevede însă că rămân nemodificate competențele Curții de Justiție în materia cooperării polițienești și judiciare penale pentru un termen de cinci ani de la intrarea în vigoare a acestui tratat. Pe cale de consecință, în lipsa unei asemenea declarații, instanțele judecătorești din România nu vor putea adresa – timp de cinci ani după intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona – întrebări preliminare cu privire la dispozițiile din aceste materii.</p> <p>Așadar, independent de soarta Tratatului de la Lisabona, instanțele judecătorești din România vor putea adresa Curții de Justiție întrebări preliminare privind dispozițiile adoptate în temeiul Titlului VI Tratatul UE numai dacă România formulează o declarație de acceptare a jurisdicției Curții de Justiție în temeiul art. 35 alin. (2) Tratatul UE.</p>
--	---

<p>2. Schimbări preconizate</p>	<p>Procedura pronunțării de hotărâri preliminare este procedura prin intermediul căreia instanțele naționale pot adresa Curții de Justiție întrebări privind interpretarea sau validitatea unor norme ale dreptului UE. Având în vedere importanța interpretării uniforme a dreptului UE în domeniile sensibile ale cooperării polițienești și judiciare în materie penală și caracterul recent al aderării</p>
--	---

României la UE, cererile de pronunțare a unor hotărâri preliminare reprezintă instrumente extrem de utile menite să faciliteze, de altfel pentru toate instanțele naționale, interpretarea și aplicarea dreptului comunitar, respectiv a instrumentelor juridice menționate de art. 35 alin. (1) Tratatul UE.

În ceea ce privește aspectele procedurale, proiectul propune în cazurile prevăzute la alin. (1) al art. 2, atunci când instanța constată că pronunțarea unei hotărâri preliminare de către Curtea de Justiție a Comunităților Europene este necesară pentru soluționarea cauzei, ea să poată aprecia dacă este sau nu necesară suspendarea judecării. Prin urmare, suspendarea este facultativă, instanța fiind singura în măsură să aprecieze, de la caz la caz, dacă aceasta se impune.

În anumite cazuri, pentru a permite soluționarea cu celeritate a cauzei, instanța poate continua judecarea cauzei în ceea ce privește aspectele a căror dezlegare nu depinde de hotărârea preliminară a Curții de Justiție a Comunităților Europene, fără a putea însă începe dezbaterile înainte de pronunțarea acestei hotărâri.

Implicațiile unei asemenea declarații:

- 1) instanțele judecătorești din România vor avea astfel deschis accesul la această procedură cu privire la actele adoptate sau convențiile încheiate în temeiul Titlului VI Tratatul UE, acces de care vor putea uza – în majoritatea situațiilor – potrivit propriei aprecieri a necesității unor hotărâri preliminare ale CJCE;
- 2) instanțele vor fi obligate să recurgă la această procedură numai în cauzele în care hotărârile pe care urmează să le pronunțe nu mai pot fi atacate, atunci când o decizie în această privință este necesară pentru a pronunța o hotărâre în

	cauză .
3. Alte informații	<p>Până în martie 2008, 17 state membre ale UE au făcut această declarație, dintre care:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 16 state membre² au acceptat jurisdicția Curții de Justiție de a pronunța hotărâri preliminare la cererea oricăreia dintre instanțele lor judecătorești, în conformitate cu art. 35 alin. (3) lit. b) TUE; - 1 stat membru³ a acceptat jurisdicția Curții de Justiție de a pronunța hotărâri preliminare numai la cererea instanțelor sale judecătorești ale căror hotărâri nu mai sunt atacabile, în conformitate cu art. 35 alin. (3) lit. a) TUE. <p>Precizăm că dintre cele 17 state membre care au făcut declarația, 10 state membre⁴ și-au rezervat, potrivit Declarației nr. 10 la Tratatul de la Amsterdam [Declarația referitoare la art. 35 (fost K.7) din Tratatul privind Uniunea Europeană], dreptul de a prevedea dispoziții în dreptul lor intern potrivit cărora atunci când o cauză este pendinte înaintea unei instanțe judecătorești din statul respectiv, instanță ale cărei hotărâri nu sunt supuse vreunei căi de atac în dreptul intern, aceasta are obligația de a adresa întrebări preliminare Curții de Justiție.</p> <p>Dintre cererile având ca obiect pronunțarea unei hotărâri preliminare adresate Curții de Justiție de către instanțele naționale în temeiul art. 35 alin. (1) din Tratatul privind Uniunea Europeană, cele mai</p>

² Germania, Austria, Belgia, Finlanda, Franța, Grecia, Ungaria, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Olanda, Portugalia, Republica Cehă, Slovenia și Suedia.

³ Spania.

⁴ Germania, Austria, Belgia, Spania, Franța, Italia, Luxemburg, Olanda, Republica Cehă, Slovenia.

	<p>multe au avut ca obiect interpretarea art. 54 din Convenția de aplicare a Acordului Schengen – respectiv principiul <i>non bis in idem</i>, fiind pronunțate hotărâri cu privire la chestiuni precum interpretarea noțiunii de „soluționat definitiv”⁵, consecințele pentru instanța dintr-un stat membru a achitării unui inculpat din cauza prescrierii acțiunii penale⁶, interpretarea noțiunilor de “aceleași fapte” și „autoritate de lucru judecat”⁷, domeniul de aplicare al principiului <i>non bis in idem</i> în situația în care autoritățile judiciare renunță să inițieze urmărirea penală exclusiv pe motivul că un alt stat membru a inițiat o procedură similară⁸.</p> <p>De asemenea, Curții de Justiție i s-a solicitat să se pronunțe cu privire la validitatea sau interpretarea Deciziei-cadru 2002/584/JAI privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre⁹, interpretarea Deciziei-cadru 2001/220/JAI privind statutul victimelor în procedurile penale¹⁰.</p>
--	---

Secțiunea a 3-a

Impactul soci-economic al proiectului de act normativ

1. Impactul macroeconomic	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
2. Impactul asupra mediului de afaceri	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
3. Impactul social	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
4. Impactul asupra mediului	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

⁵ Cauzele conexe C-187/01 și C-385/01 Gözütok și Brugge.

⁶ Cauza C-467/04 Gasparini.

⁷ Cauza C-150/05 van Straaten.

⁸ Cauza C-469/03 Miraglia.

⁹ Cauzele C-303/05 Advocaten voor de Wereld VZW, C-66/08, Szymon Kozłowski, C-296/08 PPU Ignacio Pedro Santesteban Goicoechea, C-388/08 PPU, Artur Leymann și Aleksei Pustovarov.

¹⁰ Cauzele C-105/03 Pupino și C-467/05 Dell'Orto.

5. Alte informații

Nu au fost identificate

Secțiunea a 4-a**Impactul financiar asupra bugetului consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)**

Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
		3	4	5	6	
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: (i) impozit pe profit (ii) impozit pe venit b) bugete locale; (i) impozit pe profit (c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) contribuții de asigurări	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect					
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii b) bugete locale; (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii (c) bugetul asigurărilor sociale de stat (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect					
3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect					

4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	
7. Alte informații	Nu au fost identificate

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Proiecte de acte normative suplimentare	<p>Potrivit art. 46 litera b) din Tratatul UE, dispozițiile Tratatelor CE și CEEA care se referă la competența Curții și la exercitarea acestei competențe, între care figurează art. 234 din Tratatul CE, sunt aplicabile celor din titlul VI din Tratatul UE în condițiile prevăzute la art. 35 din Tratatul U.E. Rezultă că regimul prevăzut la art. 234 din Tratatul CE are vocație să se aplice competenței CJCE în privința procedurii întrebărilor preliminare în temeiul art. 35 din Tratatul UE, sub rezerva condițiilor prevăzute de această dispoziție (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 iunie 2005, Pupino, C-105/03, Rec., p. I-5285, punctele 19 și 28, precum și Hotărârea din 28 iunie 2007, Dell'Orto, C-467/05, Rep., p. I-5557, punctul 34).</p> <p>Prin declarație, România își rezervă dreptul de a prevedea dispoziții în dreptul intern pentru ca, în cazul în care se invocă o chestiune privind validitatea sau interpretarea unui act prevăzut la art. 35 alin. (1) din Tratatul UE, într-o cauză pendinte pe rolul unei instanțe judecătorești naționale ale cărei hotărâri nu sunt supuse vreunei căi de atac în dreptul intern, această instanță judecătorească să fie obligată să înainteze cauza CJCE dacă aceasta este necesară pronunțării unei hotărâri în cauză. Această ultimă</p>
---	---

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ C-303/05 Advocaten voor de Wereld VZW; ▪ C-288/05 Kretzinger ; ▪ C-367/05 Kraaijenbrink; ▪ C-105/03 Maria Pupino; ▪ C-467/05 Dell'Orto; ▪ C-66/08 Szymon Kozlowski, ▪ C-296/08 Santesteban Goicoechea; ▪ C-404/07, György Katz; ▪ C-297/07, Klaus Bourquain; ▪ C-491/07, Vladimir Turanský; ▪ C-388/08 PPU, Artur Leymann, Aleksei Pustovarov.
4. Evaluarea conformității	.
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	
6. Alte informații	

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute	Proiectul a fost postat pe site-ul Ministerului Justiției și
--	--

<p>de cercetare și alte organisme implicate</p>	<p>Departamentul pentru Afaceri Europene spre dezbateri publice în perioada 15 – 31 octombrie 2008 și pe site-ul Ministerului Justiției și Libertăților Cetățenești în perioada 12 - 23 martie 2009.</p> <p>Institutul de Cercetări Juridice din cadrul Academiei Române a organizat în data de 26 februarie 2009 un colocviu cu tema: <i>„Implicații de ordin juridic ale viitoarei declarații de acceptare a competenței CJCE în cadrul pilonului III al UE – cooperare polițienească și judiciară în materie penală (art. 35 UE)”</i>.</p> <p>MJLC a primit observații din partea Institutului Național al Magistraturii, Parchetului de pe lângă Înalta Curte și Casație și Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Craiova.</p> <p>În data de 26 martie 2009 proiectul a fost avizat cu observații de către plenul Consiliului Superior al Magistraturii iar la data de 1 aprilie 2009 a primit avizul favorabil al Ministerului Administrației și Internelor.</p>
<p>2.Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor</p>	

organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ	
3. Consultări organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	Nu este cazul.
4. Consultări desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Consiliul Legislativ a avizat favorabil proiectul de Lege prin avizul nr.304 din 9 aprilie 2009.
6. Alte informații	Nu au fost identificate

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	Proiectul de lege a fost publicat pe site-ul MJLC în luna octombrie 2008 și în luna martie 2009.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

securității cetățenilor sau diversității biologice	
3. Alte informații	Nu au fost identificate

Secțiunea a 8-a

Măsuri de implementare

<p>1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente</p>	<p>În conformitate cu dispozițiile Legii 590/2003 privind tratatele, MAE va transmite Guvernului italian (depozitar al tratatelor constitutive ale Uniunii Europene) Declarația României în temeiul art. 35 alineatul (2) din TUE cu privire la acceptarea de către România a jurisdicției Curții de Justiție de a pronunța hotărâri preliminare.</p> <p>MJLC va informa autoritatea judecătorească asupra Declarației României și consecințelor sale.</p> <p>CSM - INM vor adapta conținutul curriculei de formare a magistraților în sensul prezentării noii modificări a procedurii de judecată în relația judecător național – judecător comunitar.</p>
Alte informații	

Având în vedere cele prezentate mai sus, a fost elaborat proiectul de Lege anexat, pe care vă rugăm să-l aprobați.

PRIM-MINISTRU

 EMIL BOC